

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2020 r.

sprawy **L. J.**

skazanego za popełnienie przestępstwa z art. 148 § 2 pkt. 3 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...),

z dnia 28 lutego 2019 r., sygn. akt II AKa (...),

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w B.,

z dnia 15 października 2018 r., sygn. akt III K (...)

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić L. J. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

L. J. został oskarżony o popełnienie, wspólnie i w porozumieniu z Łukaszem Starzykiem również oskarżonym w tej sprawie, o popełnienie zbrodni z art. 148 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w B., dokonując zmiany opisu czynu, wyrokiem z dnia 15 października 2018 r., sygn. akt III K (...), skazał L.J. za czyn z art. 148 § 2 pkt 3 k.k. na karę dożywotniego pozbawienia wolności.

Apelację od tego wyroku wnieśli prokurator oraz obrońca oskarżonego.

Prokurator zaskarżył wyrok na niekorzyść L. J. w części dotyczącej orzeczenia o karze i zarzucił „rażącą niewspółmierność wymierzonej oskarżonym kary poprzez nie wymierzenie środka karnego w postaci pozbawienia go praw publicznych na okres 10 lat w stosunku do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie”. Podnosząc taki zarzut wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w tym zakresie.

Obrońca L. J. w złożonej apelacji zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

„I. obrazę przepisów postępowania, a to naruszenie art. 7 k.p.k. mające istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i niewłaściwą ocenę materiału dowodowego dotyczącego następujących kwestii istotnych dla wymiaru kary oskarżonemu L. J. :

1. właściwości i warunków osobistych oskarżonego, a w szczególności jego stanu umysłowego,
2. postaci zamiaru oskarżonego oraz podjęcia przez niego decyzji o udziale w zabójstwie,
3. postaci zjawiskowej działania oskarżonego,
4. motywacji oskarżonego;

II. błąd w ustaleniach faktycznych, stanowiący konsekwencję obrazy przepisów postępowania, o której mowa w pkt I, polegający na bezpodstawnym i sprzecznym ze zgromadzonym materiałem dowodowym stwierdzeniu, iż oskarżony L. J. :

1. prezentuje podobny poziom intelektualny oraz podobne cechy psychiki i charakteru jak oskarżony Ł. S. i nie ma żadnych okoliczności ujemnie wpływających na jego świadomość, intelekt i tok myślenia,
2. działał w bezpośrednim zamiarze pozbawienia życia pokrzywdzonego i od początku na równi z oskarżonym Ł. S. uczestniczył w przygotowaniach do zabójstwa,
3. działał w warunkach współsprawstwa, wspólnie i w porozumieniu z oskarżonym Ł. S.,
4. działał z motywacją zasługującą na szczególne potępienie;

III. naruszenie art. 148 § 2 pkt 3 k.k. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na bezpodstawnym uznaniu, że samo domniemane wzięcie przez oskarżonego pieniędzy za udział w zabójstwie przesądza o przypisaniu mu motywacji zasługującej na szczególne potępienie (tj. z chęci zysku), bez dokonania szczegółowej analizy całokształtu okoliczności, które doprowadziły oskarżonego do podjęcia decyzji o udziale w zabójstwie;

IV. naruszenie art. 53 § 1 i 2 k.k., przejawiające się w rażącej niewspółmierności kary wymierzonej oskarżonemu L. J., wynikłe z nieuwzględnienia istotnych okoliczności łagodzących... (szczegółowo wskazanych w apelacji)".

Skarżący wskazując na te zarzuty wniósł o:

5. zmianę kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu z art. 148 § 2 pkt 3 k.k. na art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 3 k.k.;
6. zmianę rozstrzygnięcia o karze wymierzonej temu oskarżonemu poprzez wymierzenie mu kary co najwyżej 15 lat pozbawienia wolności,
7. ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 28 lutego 2019 r., sygn. akt II AKa (...), zmienił zaskarżony wyrok wobec L. J. w ten sposób, że złagodził karę wymierzoną oskarżonemu za przypisane mu przestępstwo z art. 148 § 2 pkt 3 k.k. i wymierzył mu karę 25 lat pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie oraz na podstawie art. 40 § 1 i 2 k.k. orzekł środek karny pozbawienia praw publicznych na okres 10 lat.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca L. J., który zaskarżając wyrok w całości w odniesieniu do tego skazanego, zarzucił:

1. „naruszenie art 18 § 3 k.k. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na bezpodstawnym uznaniu, że osoba, która nie miała wpływu na podjęcie decyzji o zabójstwie i nie była jego inspiratorem może być uznana za współsprawcę tylko z tego względu, że uczestniczyła w procesie planowania zbrodni;
2. naruszenie art. 148 § 2 pkt 3 k.k. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na bezpodstawnym uznaniu, że samo domniemane wzięcie przez oskarżonego pieniędzy za udział w zabójstwie przesądza o przypisaniu mu

- motywacji zasługującej na szczególne potępienie (tj. z chęci zysku), bez dokonania szczegółowej analizy całokształtu okoliczności, które doprowadziły oskarżonego do podjęcia decyzji o udziale w zabójstwie;
3. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., mające istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez brak odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do innych przypadków zabójstw i niedokonanie porównania z innymi sprawami, pozwalającego ustalić, czy motywacja oskarżonego odpowiada przesłankom powszechnie odpowiadającym w doktrynie i orzecznictwie pojęciu <motywacji zasługującej na szczególne potępienie>, a także nie odniesienie się do podobnego zarzutu podniesionego w apelacji;
 4. naruszenie art. 53 § 1 i 2 k.k. przejawiające się w rażącej niewspółmierności kary wymierzonej oskarżonemu L. J., spowodowane naruszeniami prawa materialnego, o których mowa powyżej, tj. błędnym przypisaniem oskarżonemu współsprawstwa oraz motywacji zasługującej na szczególne potępienie.”

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku wobec L. J. i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w C. w pisemnej odpowiedzi na kasację, wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zaważył, co następuje:

Kasacja obrońcy skazanego L. J. jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Należy stwierdzić, że tak sformułowane przez wnoszącego kasację zarzuty z pkt. I i II dotyczą tylko i wyłącznie orzeczenia Sądu I instancji, co powoduje, że są całkowicie niezgodne z wymogami określonymi w treści art. 519 k.p.k., który stanowi, iż przedmiotem zaskarżenia może być jedynie wyrok Sądu odwoławczego. Nadto w istocie są one powtórzeniem zarzutów apelacyjnych, podniesionych w formule błędu w ustaleniach faktycznych (zarzut I kasacji) czy obrazy prawa materialnego oraz nie można również nie zauważyć, że zarzut II kasacji jest dosłownym powtórzeniem zarzutu III apelacji nie tylko co do jego treści, ale również sfery motywacyjnej. W takiej sytuacji należy jedynie przypomnieć, że Sąd

Apelacyjny w (...) zaakceptował w pełni ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji wskazujące, że L. J. nie tyle pomagał Ł. S. w popełnieniu zbrodni zabójstwa, co był współsprawcą tego przestępstwa i to działając z zamiarem bezpośrednim. Podkreślić należy, że skazany nie ograniczył się do wykopania dołu, w którym zakopano pokrzywdzonego, ale aktywnie uczestniczył w zabójstwie zabierając ze sobą z domu łopatę do zakopania zwłok oraz młotek, którym zadał pokrzywdzonemu kilka uderzeń w głowę. Nie wycofał się też od udziału w zabójstwie na żadnym etapie jego realizacji, a później brał udział w zakopywaniu zwłok i zacieraniu śladów przestępstwa oraz przyjął obiecane wcześniej pieniądze w kwocie 5.000 zł za dokonanie rzekomo zleconego zabójstwa. Przy tak ustalonym stanie faktycznym trudno przyjąć forsowaną przez obronę tezę, że L. J. był jedynie pomocnikiem, a nie współsprawcą zabójstwa, nie doszło więc do naruszenia art. 18 § 3 k.p.k. Sąd Apelacyjny słusznie również uznał, że nie tylko ustalenia Sądu I instancji, że oskarżony działał w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie, ale również przyjęta kwalifikacja prawna z art. 148 § 2 pkt. 3 k.k. są prawidłowe. Sąd odwoławczy podzielił bowiem dominujący w orzecznictwie pogląd, że działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w przypadku zbrodni zabójstwa przesądza przyjęcie motywacji zasługującej na szczególne potępienie przytaczając szereg orzeczeń Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych dotyczących tego zagadnienia. Stwierdzić więc należy, że wbrew twierdzeniu skarżącego, nie doszło do naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., a więc również zarzut III kasacji nie jest zasadny.

Odnosząc się do IV zarzutu zauważyć należy, że stawianie zarzutu naruszenia art. 53 § 1 i 2 k.k. jest niedopuszczalne w kasacji. Jego sformułowanie wskazuje natomiast, że obrońca upatruje niewspółmierności kary wymierzonej skazanemu w naruszeniu przez Sądy prawa materialnego, ale nie art. 53 k.k. wskazującego na ogólne dyrektywy wymiaru kary, który nie może stanowić podstawy zarzutu, ale art. 18 § 3 k.k. i art. 148 § 2 pkt. 3 k.k. poprzez przypisanie skazanemu współsprawstwa zabójstwa i do tego z motywacji zasługującej na szczególne potępienie. Zarzut ten oparty więc jest nie na ustalonym w sprawie stanie faktycznym, a stanie który jego zdaniem winien być ustalony.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia, zwalniając skazanego L. J. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania kasacyjnego w oparciu o przepis art. 624 § 1 k.p.k..